

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. L.W. van der Meij, Zaamslag; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; Ds. P. van Zonneveld, Doornspijk; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

„Zie, de tabernakel Gods is bij de mensen, en Hij zal bij hen wonen”.

Openb. 21 : 3m.

In onovertreffbare en alles-te-boven-gaande heerlijkheid zag Johannes op Patmos profetisch-visionair in vervulling gaan, wat onder het Oude Verbond was afgeschaduwd, namelijk het wonen Gods onder Zijn volk Israël in tabernakel en tempel!

Maar wat toen nog slechts gebrekkig en in beginsel genoten werd door de vromen, ziet Johannes nu in volkomenheid en schoonheid verkregen. Er is geen scheiding meer, geen verwijdering, geen stoornis, maar volle zalige gemeenschap en heerlijkheid. De voleinding aller dingen! De ongekend rijke harmonie tussen hemel en aarde! Was dit niet het doel en oogmerk Gods met Zijn schepping?

Deze volle inwoning Gods bij de mensen is nu mogelijk gemaakt door Christus, vanwege Zijn komst in het vlees op de aarde. Door de zonde-val van de mens in het paradijs is de gemeenschap met God verbroken en ook de harmonie tussen hemel en aarde. De Cherubim stonden eens bij de ingang van het paradijs om te bewaken de toegang tot de boom des Levens! Nooit kon de mens uit zichzelf tot God komen! Wel heeft hij dat door alle eeuwen heen geprobeerd en wel langs de weg van zelfverlossing.

Maar God ZELF heeft een weg uitgedacht tot verlossing en zaliging van de mens en waarbij tevens Gods gekrenkte eer en deugden konden worden opgeluisterd, ja Zijn heilig recht in straf en oordeel gehandhaafd! Die weg heeft God in CHRISTUS gebaad! Daartoe heeft God Zijn Zoon gezonden. Daarom mag nu de kerk het Kerstfeest vieren!

„Hij heeft gedacht aan Zijn genade, Zijn trouw aan Israël nooit gekrenkt. Dit slaan al 's aardrijks einden gade, Nu onze God Zijn heil ons schenkt!”
De tabernakel Gods bij de . . . mensen, God wonend bij hen! Immanuël: God met ons! Dit heeft dezelfde apostel in zijn Evangelie doen uitroepen: „En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond (getabernakeld, zoals er in de grondtekst staat).

. . . „Bij de mensen”. En daarom is dit heilswonder des te aanbiddelijker, want er was voor het vleesgeworden Woord géén plaats bij de mensen! „En zij legden Hem neder in de KRIBBE, omdat er geen plaats voor henlieden was in de herberg”.

„Hij is gekomen tot het Zijne, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen”, zo getuigde Johannes. Maar . . . Hij heeft plaats voor Zichzelf gemaakt! Het gebod van keizer Augustus moest naar Gods Raad het WONDER van Zijn komst dienen.

Zo is Christus gekomen om te wonen onder de mensen. En dit zijn gevallen Adamskinderen. Hij is afgedaald in de diepte van verlorenheid, schuld en oordeel. Dit eiste Gods gerechtigheid. Zo alleen moest voor de schuld deze straf der zonde betaald en aan Gods heilig recht voldaan worden. Zo konden „mensen” met God verzoend worden en tot Zijn gemeenschap gebracht. En dit doet Christus door toepassende en heilgevende genade in het hart van zondaren. Door Zijn Woord en Geest maakt Hij plaats voor Zichzelf.

Wanneer Gods Geest komt in het hart, reinigt Hij het vuile bedorven hart van de zonde. Hij

doet dit in de weg der ontdekking en ontleding. Wat zou men anders met Jezus doen? Het hart is van nature vol van alles, wat Hem niet behaagt en leeg van God en Godsvreze.

Bij de kribbe stonden eens ONTLEDIGDE mensen, die zich door de werking des Heiligen Geestes diep schuldig voor God kenden. Maar zij wachtten het heil, hen toegezegd, het waren de adventisten in de ware zin des Woords, zoals een Jozef en Maria, de herders en de wijzen! En door het geloof hebben zij in die geboren Koning hun Heere en Zaligmaker mogen aanschouwen en omhelzen.

Alom zal men weer kerstfeest vieren! Maar hoe? Kerstfeest vieren . . . maar zonder te verstaan waarom Christus arm moest worden. En dat Kerstfeest vieren . . . ZONDER het Kind! en straks met een ingebeelde Jezus, met een ingebeelde hemel . . . voor eeuwig buitengesloten worden.

O, ontdek de Geest van het Kind van Bethlehem aan dit zelfbedrog en brenge Hij als schuldigen, als diep-onwaardigen, aan de voeten van Hem als de eens vernederde, doch nu verhoogde Christus om daar ootmoedig, doch zalig te ervaren:

„Zie, de tabernakel Gods is bij de mensen en Hij zal bij hen wonen”.

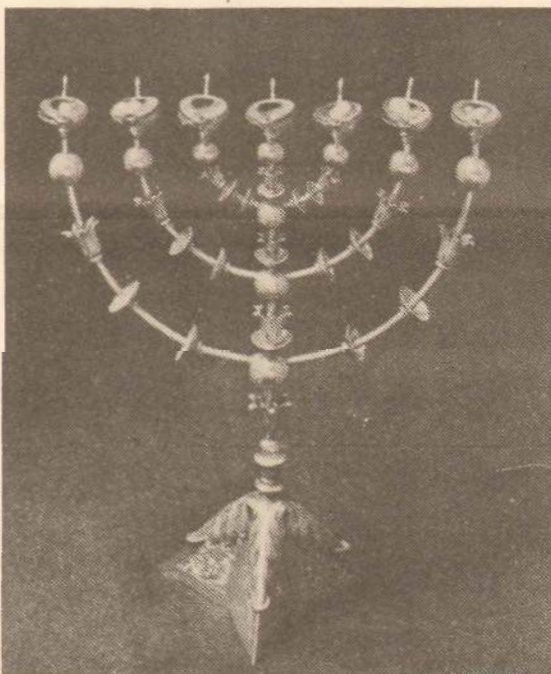
„Ik woon in de hoogte en in het heilige, en . . . bij die, die van een verbijzelde en nederige geest is!”.

Dit zal juist zijn het grote, aanbiddelijke wonder, tot eeuwige verheerlijking Gods, en dat alleen door het kind van Bethlehem, de Gezegende des Vaders, de Immanuël! Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke Gave.

v. Leeuwen.

De Tabernakel 11e les.

De KANDELAAR (vervolg)

Wanneer we de tabernakel in de woestijn van de buitenkant bezien, was het nu niet zulk een aantrekkelijk gezicht. Want over het Huis, het Heilige en het Heilige der heiligen, lag dat zwarte gordijn, zoals we reeds hebben behandeld.

Van de administratie

Evenals de vorige periode konden ook nu weer 5 nieuwe abonnees worden genoteerd. Er werd een gift van f 2,50 ontvangen. Hartelijk dank. We kregen dezer dagen van een trouwe lezeres de volgende tip. Als u iemand een cadeau wil geven of wil belonen voor een bewezen dienst, geef hem of haar dan een abonnement op ons blad. We geven het maar door. Een cadeau van f 10,- is toch niet te veel en het geeft leesgenot voor een heel jaar. Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn. Tel. 01720 - 74202, giro 704350.

Van de Redactie

Hartelijk dank voor een gift van f 200,- voor de school van Dundas en Hamilton per bank ontvangen van H.K.W. te S.

B.

Maar wie naar binnen ging en dat waren dus de priesters, Aäron en zijn zonen, mocht dan bij het schijnsel van de „Gouden Kandelaar” het eerste kleurige, schone gordijn boven zich zien gespreid.

Maar òók die TAFEL DER TOONBRODEN en het GOUDEN REUKOFFER-ALTAAR. Ja, dan mocht het wel ervaren worden:

„Hier weidt mijn ziel met een verwond'rend oog!”

En wat wees het alles niet schaduwachtig heen naar de vervulling ervan in JEZUS CHRISTUS, Die hier in het vlees gekomen zijnde, heeft GETABERNAKELD! En geeft de „Hebreër-brief” daarvan niet een schone verklaring!

Daarom willen we nog even nader terug komen op de drie „VERSIERINGEN”, aan de „rieten” of „armen” van de Kandelaar aangebracht, namelijk: de „schaaltjes”, waarin het lampje zich bevond, gedrenkt in de olie; daaronder de „knoop” of „knop” in de vorm van een opengebersten „granaatappel” en „zijn bloemen”, zoals we lezen in Exodus 25 en 37. Men denkt hier aan „lelie's”.

Wanneer we reeds hebben opgemerkt bij de „geestelijke” betekenis van deze KANDELAAR met haar „zeven” armen (drie aan weerszijden van de Kandelaar en één boven de „schacht”) zouden we terecht de vraag kunnen stellen: Hoe is het te verstaan, dat de Gouden Kandelaar zelf heenwijst naar CHRISTUS en Die toch heeft gezegd: „IK BEN HET LICHT DER WERELD”, maar dat Hij òók van Zijn DISCIPELEN heeft gezegd: „GIJ ZIJT HET LICHT DER WERELD” en . . . „Laat Uw licht alsoz schijnen voor de mensen”, hoe is dan die tweërelei vergelijking te verklaren?

Wel, hierdoor. Heel het gouden kunstwerk van deze Kandelaar, de „schacht” en de „armen” bestond immers uit één plaat goud, de armen dus niet gelast aan de schacht. Welnu, wordt hier niet treffend uitgebeeld: de zeer nauwe en intieme vereniging tussen Christus als het HOOFD Zijner gemeente en zijn leden?

En heeft Jezus ook niet in Zijn hogepriesterlijk gebed Zijn Vader gebeden: „Opdat zij allen één zijn.” (Johannes 17:21a). En in vers 23 a: „Ik in hen, en Gij in Mij”.

Maar laat ons nu nader ingaan op die genoemde drieërlei „VERSIERINGEN”. Allereerst iets over het „schaaltje” met haar lampje. Dit schaalte had de vorm van een in zijn lengte doorsgesneden AMANDELNOOT.

Hierin ligt een treffende betekenis opgesloten.

De „Amandelboom” was de boom, die het allereerst in het voorjaar bloeide met witte en rose bloesems.

Opmerkelijk was dan ook, dat de Heere bij Jeremia's roeping de vraag stelde: „Wat ziet gij, Jeremia”? En ik zeide: Ik zie een amandelroede.” (Jeremia 1 vs. 11). Daarop luidde het antwoord des Heeren in vers 12:

„En de Heere zeide tot mij: Gij hebt wel gezien; want Ik zal **wakker** zijn over Mijn woord, om dat te doen.”

Zo is Christus in de vroege morgen van Zijn opstanding de „EERSTELING” uit de doden geweest.

En in het werk der „levendmaking” van de zondaar, verheerlijkt Hij Zijn kracht tot een „nieuw leven”.

Lezer(es)! Is die „morgenstond” van het nieuwe leven ook in uw leven angebroken? Mag u ook die kostelijke **LEVENSVRUCHT** openbaren zoals die zo treffend afgebeeld werd in de „bloeiende staf van Aäron” bij de opstand van Israël in de woestijn? Die staf „bracht bloeisel voort en bloesemde bloesem en droeg amandelen.” (Numm. 17 : 8). Maar hierover nader D.V. bij de bespreking van de ark in het Heilige der Heiligen.

Onder dit schaalte zien we een „**knoop**” of „knop”, welke de vorm had van een **GRA-NAATAPPEL**, een geliefde vrucht voor de oosterling. Bovenop draagt zij een soort krans van bloemblaadjes, een soort „kroontje”, zolang de vrucht nog niet rijp was. Maar zodra die rijp was, viel het kroontje er vanaf. De vrucht barstte dan open, waardoor het donkerrode vruchtvlees zichtbaar werd, alsmede de zaadpitjes, liggend in het rode sap. Dit sap was zeer verkwikkend voor dorstigen en het vruchtvlees voor het stillen van de honger.

Wat was dit alles rijk aan symboliek. In 't bijzonder wel bij dat „kroontje”, dat er van de appel afviel.

Ach, wat kan er bij Gods kinderen ten opzichte van het vrucht dragen nog veel van henzelf bij zijn, zoals in hun bidden, bij hun lezen, in hun ijver voor de Heere.

En wat kan er ook een „**zich verheffen** zijn” op ontvangen genade-weldaden. Zo verklaarde Paulus in II Korinthe 12 : 7:

„En opdat ik mij door de uitnemendheid der openbaringen niet zou verheffen, zo is mij gegeven een scherpe doorn in het vlees, namelijk een engel des satans, dat hij mij met vuisten slaan zou, opdat ik mij niet zou verheffen.”

Ja, zo is er bij deze voorname apostel wel het „**kroontje**” bij hem afgevalen!

En dat is nu ook zo heilzaam voor al Gods kinderen!

Mag ik daarom eens vragen aan hen, die geen vreemdeling zijn gebleven van het leven der genade: Is er bij u ook het „kroontje” afgevalen? Ach, dat valt voor ons vrome vlees wel niet mee, maar het is zeer profijtelijk!

Waartoe? Wel, om te mogen leren, steeds weer: „Uwe vrucht is uit Mij gevonden.

Het raakt hier de zeer nauwe en intieme gemeenschap met de Heere Christus. We zien hier de treffende overeenkomst tussen de „**GOUDEN KANDELAAR** en de gelijkenis van de „Wijnstok en de ranken”.

O, dat kostelijke onderwijs uit Paulus' getuigenis in Galaten 2 : 20: „Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft.”

Ja, dat heeft die dierbare Borg ervoor overgehad, namelijk, dat Hij Zelf ontkroond is en voor Zijn volk heeft willen dragen: de „**doornekroon**”! En daarom zal Zijn volk eens ontvangen: de „**eerekroon**.” Dan behoeven er bij hen geen kroontjes van hooggevoelendheid meer af te vallen.

En nu nog iets over het derde ornament aan de Kandelaar: de „**BLOEM**”. Dat was een „**LELIE**”, zoals algemeen wordt gedacht.

De lelie is sneeuwwit en geeft een aangename geur. Tegen de nacht sluit de bloem zich en in de vroege morgen opent zij zich weer om zich te laten bevochtigen door de dauw en op te vangen de heerlijke stralen van de opgegane zon.

Is zij niet allereerst een schoon beeld van **CHRISTUS** en wel in Zijn volkomen reinheid en onschuld als het „vlekkeloos Lam”?

Kon Jezus niet getuigen: „Wie van u overtuigt Mij van zonde?” (John. 8 : 46a). Welnu, zo klonk Zijn stem in Hooglied 2 vs. 1: „Ik ben een Roos van Saron, een Lelie der dalen.”

De bruid zegt van Hem in Hooglied 5 : 13:

„Zijn lippen zijn als leliën.”

En in geloofsgemeenschap met Christus, mag Zijn volk ook Zijn gestalte dragen, zoals Hijzelf getuigt in hoofdstuk 2 : 2: „Gelijk een lelie onder de doornen, also is Mijn vriendin onder de dochteren.” En in hoofdstuk 6 vers 2 zegt de bruid van Hem: „Om te weiden in de hoven en om de leliën te verzamelen.” En in vers 3: „En mijn Liefste is mijn, Die onder de leliën weidt.”

Is „wit” de kleur van de „oprechtheid”, zo mag de bruid de gestalte van haar Liefste ook dragen, als door Hem „oprecht gemaakt”.

Door Hem mag zij ook de **geur** der kennis en der liefde verspreiden. Ja, om het beeld van het licht der gouden Kandelaar vast te houden, haar „licht doen schijnen onder de mensen”.

We zeiden „Door Hem”. Ja, want de bruidkerk kan van haarzelf die geur en dat licht niet verspreiden, de „lampen brandende houden.” Daartoe is noodzakelijk de werking van de **HEILIGE GEEST**!

Zie, dat brengt ons tot de laatste opmerking over de Kandelaar: Met welke **olie** werden haar lampen gevuld?

De olie moest zijn: **reine olie**, de zuiverste, van olijven; dus onvermengd, met geen andere soorten olie vermengd.

Zij moest niet door „persing” van de olijven verkregen worden, maar door „stamping”, gestoten in een vijzel. Zo lezen we dat in Leviticus 24 : 2: „Gebied de kinderen Israëls, dat zij tot u brengen zuivere gestoten olijfolie voor de luchter, om de lampen geduriglijk aan te steken. Zo ook in Exodus 27 : 20.

Het „stoten” geschiedde dan wel in een **vijzel**.

Zo was de olie een beeld van de werking van de **HEILIGE GEEST**.

Christus is **gezelfd** met de Heilige Geest, zonder mate.

Uitgestort op de Pinksterdag, werkt Hij in Zijn Gemeente, in Zijn Kerk. En door die Geest wordt zij tot „lichtdraagster” gemaakt en zal zij haar licht kunnen en mogen doen schijnen in deze **donkere wereld**!

Doet zij dat vandaag? Juist nu het zo stik donker is en wordt in deze ontredderde wereld, waarin de duistere machten al driester zich openbaren?

Ja, dan moet ook telkens weer plaats hebben de **reiniging** van de lampen aan de Kandelaar!

Iedere dag moest de priester dat doen, opdat de „pit” weer de olie **omhoog** zou kunnen voeren en weer helder **licht** doen verspreiden.

Vandaar, dat de rokende vlaswiek weer helder zou opvlammen.

In dit verband zal ook de belofte voor zulk een volk, dat aan een „rokende vlaswiek” is gelijk geworden, tot rijke troost zijn, wat de Heere getuigt in Jesaja 42 : 3:

„Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken en de rokende vlaswiek zal Hij niet uitblussen.”

Zo zal ook mogen beleefd worden, wat de dichter van psalm 18 beleed:

„Door U, o Heer, geeft mijne lamp haar licht;

Mijn God verdrijft de nacht uit mijn gezicht.”

Dr.

v.L.

Uit de gouden Schatkist

7.

VERGEVING VOOR DE GROOTSTE ZONDAREN

„Om Uws Naams wil **HEEBE** zo vergeef mijn ongerechtigheid, want die is groot.”

Ps. 25 : 11.

Het is duidelijk in deze psalm, dat toen hij geschreven werd, het een tijd van verdrukking en gevaar voor David was. Zijn nood en benauwdheid deden hem aan zijn zonden denken en leidden hem tot het belijden van zijn overtredingen. Ze deden hem tot God roepen om vergeving, zoals dat gepast is in een tijd van verdrukking.

Het is opmerkelijk in de tekst, welke argumenten de psalmdichter gebruikt in het pleiten om vergeving.

1. Hij pleit om vergeving om **Gods Naams**

wil. Hij heeft geen verwachting op vergeving ter wille van enige gerechtigheid of waardigheid in zich zelf wegens enige goede daden die hij gedaan had, of van enige vergelding die hij voor zijn zonden deed. Maar hij bedelt dat God het wilde doen om Zijns Naams wil, om de eer van Zijn vrije genade en de eer van Zijn verbondstrouw.

2. Hij pleit op de grootheid van zijn zonden als een argument voor barmhartigheid. Hij pleit niet op zijn eigen gerechtigheid of op de geringheid van zijn zonden. David zegt niet: Vergeef mijn ongerechtigheid want zij is maar gering; U heeft niet veel reden om toornig op mij te zijn. Mijn ongerechtigheid is zo groot niet dat U enige rechtvaardige reden zou hebben om mij er aan te herinneren. Maar integendeel hij zegt: „Vergeef mijn ongerechtigheid, want die is groot”. Hij pleit de grootheid van zijn zonde en niet haar kleinheid. Hij bekrachtigt zijn gebed met deze overweging dat zijn zonden heel afschuwelijk zijn.

Maar hoe kon hij dit feit tot een pleitgrond voor vergeving maken? Juist omdat hij grotere behoefte aan vergeving had, naar mate zijn ongerechtigheid groter was. Het is alsof hij zei: Vergeef mijn ongerechtigheid, want ze is zo groot, dat ik de straf niet kan dragen. Mijn zonde is zo groot dat ik vergeving zo nodig heb. Mijn geval zal uiterst ellendig zijn, tenzij het U behaagt mij te vergeven. Hij maakt van de grootheid van zijn zonde gebruik om zijn pleiten om vergeving te versterken, zoals iemand gebruik zou maken van de grootheid van zijn ellende om hulp te vragen. Als een bedelaar om brood bedelt, zal hij de grootheid van zijn armoede en nooddrift pleiten. Als iemand in nood om medelijden roept kan hij het best met aandrang pleiten vanwege de uiterste nood van zijn geval.

En God vergunt zulk een pleitgrond te gebruiken. Als we waarlijk tot God komen om genade zal de grootheid van onze zonde geen verhindering voor Hem zijn om ze te vergeven. Als het een verhindering was zou David ze nooit gebruikt hebben als een pleitgrond voor vergeving, zoals hij in de tekst doet.

De voldoening van Christus is even genoegzaam voor het wegnemen van de grootste schuld als van de kleinste, 1 Joh. 7 : 7: „Het bloed van Christus reinigt van alle zonden.” Hand. 13 : 39: „Dat door Dezen, een iegelijk die gelooft gerechtvaardigd wordt van alles waarvan hij niet gerechtvaardigd kon worden door de wet van Mozes.”

Voor al de zonden van hen, die waarlijk tot God gaan om de genade - laat ze zijn wat ze zijn - is voldaan. God kan nu de grootste zondaren vergeven zonder enige krenking van de eer Zijner heiligheid. De heiligheid Gods zal Hem niet toestaan de zonde ook maar in het minst door de vingers te zien, maar neigt Hem, er in Zijn haat tegen te betuigen. Maar daar Christus voor zondaren heeft voldaan, kan God de zondaar nu liefhebben en tegelijk de zonde in generlei wijze gunstig aanzien, hoe groot zondaar hij ook moge geweest zijn.

Christus zal niet weigeren de grootste zondaren zalig te maken die op een rechte wijze tot God om genade komen, want dat is Zijn werk. Het is Zijn eer een Zaligmaker van zondaren te zijn, dat is het werk, waarvoor Hij in de wereld kwam, en daarom zal Hij er geen bezwaar tegen maken. „Hij kwam niet om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars tot bekering.” Matth. 9 : 3. De zonde is juist het kwaad, dat Hij in de wereld kwam genezen. Daarom zal Hij tegen niemand bezwaar maken, dat hij zeer zondig is. Hoe zondiger, des te meer behoefte aan Christus. De zondigheid van de mens was de reden, dat Christus in de wereld kwam. Dit is juist de ellende waaruit Hij de mens kwam verlossen. Hoe meer ellende zij hebben, hoe meer nood zij hebben om verlost te worden. „Die gezond zijn hebben de Medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn.” Matth. 9 : 12. De dokter zal geen bezwaar maken iemand te genezen, die hem roept omdat die persoon zijn hulp zo dringend nodig heeft. Als een dokter bij zieken en gewonden komt, zal hij juist eerst hen genezen, die zulks het meest nodig hebben.

Hoe groter de schuld van een zondaar is, des te heerlijker en wonderlijker is de genade in zijn vergeving geopenbaard: Rom. 5 : 20: „Waar de zonde meerder geworden is, daar is de genade veel meer overvloedig geweest”!

Vervolg op pag. 126

Onze verhouding ten aanzien van de Nederlands Gereformeerde kerken

2e stuk

Federatie.

Wat de Acta van 1980 betreft nog één ding — dat is de federatiegedachte.

De Generale Synode van 1977 droeg Deputaten op te onderzoeken in hoeverre de federatiegedachte bruikbaar was. Deputaten waren van mening

- a) dat men voorzichtig moest zijn met een federatie van kerkverbanden (hoewel volgens Voetius het kerk-verband ook een federatief verband is, aldus Deputaten) „om elkaar enerzijds niet los te laten en toch anderzijds aan de eis van wézenlijke eenheid te ontkomen”. Zo zou de pluriformiteit alleen maar geïnstitutionaliseerd worden.
- b) Toch is de federatiegedachte wel te aanvaarden „als stap in proces van vereniging”.

Nu is er 2-erlei federatie volgens Deputaten

- 1) organisatievorm, waarbij beide partijen zelfstandig blijven bijvoorbeeld federatie van onafhankelijke staten.
Doel: samenwerking.
- 2) structuur waarbij men beoogt op de duur tot eenheid te komen.
Bijvoorbeeld federatie van vakbonden en politieke partijen.
Doel: samengaan!

De 2e vorm is volgens Deputaten een aanvaardbare federatievorm, waarbij we op zoek dienen te gaan naar konkrete realisering van samenwerkingsmogelijkheden. Voorstellen samenwerkingsmogelijkheden in Opbouw, 18 juni '82.

1. Samenwerking tussen redacties Opbouw en De Wekker
2. Meedoen aan landelijke arbeid Christelijke Gereformeerde Kerken.
Vertegenwoordiging bij de Overheid, internationale kontakten, vooral arbeid Theologische Hogeschool.
„We zouden het best mogen zeggen als we graag een professor zouden willen en kunnen leveren”.

De Nederlands Gereformeerde Kerken deden het volgende voorstel — ten opzichte van kontakt buitenlandse kerken/Theologische opleiding/samenwerking op Deputaten-niveau (zending, evangelisatie)/liturgische formulieren/het reformatisch kerkboek/en de landelijke diakonale taken.

Vergelijk: weer aksent op landelijke activiteiten. Dus opnieuw eenheid smeden van bovenaf in de verwachting dat de plaatselijke kerken vanzelf wel bij zullen komen.

IV. Verhouding tot de zogenaamde „recht-ervleugel”.

En nu? Hoe is momenteel de stand van zaken?

Deputaten kregen van de Generale Synode van 1980 de opdracht: in overleg met de Commissie van de Nederlands Gereformeerde Kerken de oorzaken van het ontbreken of verbreken van de kontakten weg te nemen.

In het blad Opbouw heeft men daartoe de laatste maanden pogingen ondernomen. In Opbouw van 18/6/'82 lezen we evenwel tot onze verwondering: „Het belangrijkste wat we in de komende tijd echter te doen krijgen is de bezinning over onze opstelling ten aanzien van de rechtervleugel in de Christelijke Gereformeerde Kerken”.

Volgens ds. v.d. Brink zal een eventuele federatie met de Christelijke Gereformeerde Kerken binnen die kring geen nieuwe problemen scheppen. „Alleen een uitbreiding van een reeds bestaand probleem. Namelijk dat van de gesloten kansen”; — „Wel zou de rechtervleugel zich numeriek in de knel gebracht kunnen voelen, maar de Bewaar het Pand-gemeenten zouden van een federatie met onze Kerken niet anders worden”; „Ze zouden er nauwelijks of niet door beïnvloed worden. Andersom zou dat ook niet het geval zijn”.(!)

Men gevoelt in de Nederlands Gereformeerde kerken wel dat men zich bij eventuele vereniging „praktisch” (!) slechts aansluit bij een modaliteit van de Christelijke Gereformeerde Kerken.

In hetzelfde artikel van 18/6/'82 worden bovendien richtlijnen gegeven over de wijze van opstelling tegenover deze „recht-ervleugel”. De strategie is dan als volgt:

1. de Nederlands Gereformeerden moeten alle bescheidenheid in acht nemen „en

ons niet naar voren dringen in de discussies”.

De „taal” waarin de gesprekken gevoerd worden, kennen wij immers niet eens. (De rechtervleugel schijnt een onverstaanbare taal te spreken).

2. Daartoe moeten de werken van A. Janse, dr. J.G. Woelderink goed bestudeerd worden.

V.d. Brink: „Van het werk van dr. J.G. Woelderink namen we met meer dan gewone belangstelling kennis.”

- 3) Het advies van prof. dr. K. Schilder verdient bovendien alle aandacht: Hij zei eens tot studenten, de aanstaande predikanten: „Mijne heren, als u ooit beroepen wordt in een mystieke gemeente (en K. Schilder wist wat dat was) ga dan eerst met de mensen méé-spreken. Zegt dat de Hére het moet doen! Zeg dat wij allen dood zijn in zonden en misdaden. Het is immers zo! U zult het zo nodig hebben om vertrouwen te winnen. Pas daarna kunt u de gemeente opbouwen”.

Mocht dus ooit een Nederlands Gereformerd-predikant in zo'n „mystieke” Bewaar het Pand-gemeente beroepen worden, dan kan men er alvast op rekenen dat men het eerste jaar een zeer meegaande dominee heeft, die erg overtuigd schijnt te zijn van de doodstaat van de mens. In het tweede jaar en volgende zal men er echter op moeten rekenen dat hij een stapje verder gaat. Als het „vertrouwen” eenmaal gewonnen is kan de eigenlijke „opbouw” van de gemeente gaan beginnen.

De volle raad Gods zal dan pas echt aan bod komen. Wij zullen dan verrast worden door de Nederlands Gereformeerde antwoorden op de „grote levensvragen” wanneer de consciëntie door een bevrijdende prediking verlost is van vrees en verschrikking, waaronder men zo lange tijd heeft moeten zuchten. Volgens ds. v.d. Brink een „kans” voor de Christelijke Gereformeerde Kerken.

4. Wat neergeschreven is in de Gemeenschappelijke Verklaring zal in de verhouding steeds opnieuw — „zij het in mogelijk wat moderner taal” — onderwerp van de verkondiging moeten zijn. De „mystieke gemeenten” moeten van hun misverstand bevrijd worden: dat de Nederlands Gereformeerden denken: „dat ze allemaal bondelingen zijn en dus allemaal hemelburgers”.

„Kortom: het mag niet aan ons liggen als deze groep (zoals ds. Velema mogelijk achtte) zich sektarisch zou gedragen”. Dat wil zeggen zich bij een eventuele Vereniging of federatie afzijdig zou houden. Zoals bijvoorbeeld in 1892 is gebeurd! Want 1892 is voor de Nederlands Gereformeerden een „hartverwarmende datum”, aldus ds. H. de Jong in Opbouw van 28/5/'82. „Die durf! dat zich heen-zetten over vrees en bange voorgevoelens” — „De vaders van 1892 hebben aan beide kanten stellig met argwaan tegen elkaar aan gekeken. Die van de Afscheiding hebben de spekulatieve gedachten van Kuiper gewantwoord en die van de Doleantie zijn bevreesd geweest voor de domperige sfeer die bij veel Afscheidenen hing. Maar ze hadden wel allebei iets beloofd toen zij de Hervormde Kerk verlieten, namelijk dat zij — en ik zeg het maar met de woorden van de Akte van Afscheiding of Wederkeer — zich wilden verenigen met elke op Gods Woord gegronde vergadering.”

Drs. de Jong ziet dus momenteel een analogie met de situatie van 1892. Hun „durf” zij ons tot voorbeeld. „1892 is voor mij de heilzame uitzondering op de treurige regel van scheuren en splitsen die de kerkgeschiedenis wel schijnt te beheersen”.

U kunt daarom nu ook begrijpen dat ds. de Jong niet gelukkig was met het artikel van ds. J.H. Velema in het Jaarboek 1982 van onze Kerken.

De waardering van 1892 is bij hem, zowel als bij andere scribenten in „De Wekker” een geheel andere.

Drs. de Jong noemt het standpunt van ds. J.H. Velema „typisch christelijk gereformeerd”, want ds. J.H. Velema schrijft: „Men heeft zich in 1892 gekeerd tegen het wijsgerig gekleurd kerkbegrip van Kuiper en tegen zijn theologische konstrukties uitkomend in zijn wedergeboorte-theorie en doopsbeschouwing. De bezwaarden wilden zich

houden aan Schrift en Belijdenis, zoals ze dat door de Afscheiding hadden geleerd. De geschiedenis heeft hen in het gelijk gesteld”. Drs. de Jong noemt dit argument van het gelijk van de geschiedenis een „platte zaak”. Onjuist! het gaat erom gelijk te krijgen van de God van de geschiedenis.

Alsof wij broeders niet mogen letten „op de uitkomst van iemands wandeling”, de vrucht van zijn arbeid!

De waardering van 1892 is volgens mij een toetssteen. En als dan gezegd wordt in de Acta, staande bij de bedroevende uitslag van de enquêtes, het is niet geheel duidelijk waar de oorzaak ligt, dan durven we het jaartal 1892 hier wel te noemen. Meer dan ooit is mij bij de bestudering van dit onderwerp duidelijk geworden dat in 1892 de wegen fundamenteel uiteengegaan zijn. Mijns inziens zijn vele strubbelingen hiertoe te herleiden die een eenwording tot nu toe in de weg stonden.

Ik besef dat het niet ondenkbaar is dat velen in onze Kerken achter de noodzaak, om zelfstandig te blijven voortbestaan in 1892, een vraagteken zetten. Per consequentie moeten al diegenen dat wel doen die samenwerking zoeken met de Nederlands Gereformeerde Kerken. Wij begeren dat niet te doen.

Met vele argumenten van ds. J.H. Velema in het Jaarboek 1982 kan ik mij ten dezen verenigen.

Met vele woorden wordt anderzijds in het Opbouw-artikel van ds. de Jong het zelfstandige bestaansrecht van onze Kerken ontkend. In een beslissend stadium van federatievorming kan dit niet bepaald genoemd worden „een spreken naar het hart van Jeruzalem”.

Kortom: de Nederlands Gereformeerde Kerken menen dat het naar een federatie toe moet. Op de Landelijke vergadering van Kampen 1976 werd deze gedachte gelanceerd door ds. F. van Deursen. „De vergadering kwam tot de nuchtere visie, dat grote verschillen een spoedige hereniging van beide Kerken nog steeds onmogelijk maakten. In die situatie herinnerde ds. F. van Deursen eraan, dat de Kerken van de Afscheiding en de Doleantie de weg gekozen hadden van het desnoods naast elkaar laten bestaan van A- en B-Kerken. Die periode duurde wel 30 jaar.” Evenals toen, aldus ds. van Deursen, kunnen wij in een federatief verband onze eigen ontwikkeling handhaven en toch in de toekomst elkaar vinden.”

Afgesproken werd de federatie-gedachte informeel bij de samsprekingen te lanceren. Zulks geschiedde — En dat initiatief sloeg aan. Zowel Deputaten als Commissie brachten op hun Synode en Landelijke Vergadering voorzichtig positief advies uit. De Christelijke Gereformeerden zijn vanwege interne verschillen nog niet klaar voor een „aanzoek” van de Nederlands Gereformeerde Kerken. Dat er interne verschillen zijn kan men volgens ds. v.d. Brink afleiden uit de „leerzame speech” van ds. J.H. Velema voor de Christelijke Gereformeerde ouderlingen over de „Verschuivingen in de prediking”.

„Hij zegt dat bij veel predikanten een verschuiving optrad, die voluit reformatisch is:” —

Hij schetst die in 6 punten:

1. geen prediking vanuit de verkiezing maar vanuit het verbond
2. bij wedergeboorteprediking wordt de mens teruggeworpen op zichzelf; bij Christusprediking ligt de grond van de zaligheid buiten onszelf
3. niet eerst de Wet en dan het Evangelie, maar een schriftuurlijke visie op de juiste verhouding van die twee
4. een verschuiving van de enkeeling naar de gemeenschap (de gemeente)
5. openbare belijdenis niet als belijdenis der Waarheid maar als belijdenis des geloofs
6. een verschuiving met betrekking tot belijden en beleven: de ethische vragen komen meer aan de orde.

In deze lezing constateert ds. J.H. Velema dat er enerzijds een aantal predikanten is die aanleunen tegen de midden-orthodoxie. Anderzijds constateert hij het bestaan van een „rechtervleugel”. Hij vindt daar de organisatie van Bewaar het Pand. „Van haar zegt hij dat ze op de duur gevaarlijk kan worden en een sektarisch karakter kan gaan dragen”.

Overigens: „wij willen deze flank niet missen”.

„Als men van flanken spreekt en ik zou moeten kiezen — desneen! — zou ik zelfs voor de rechterflank kiezen. Omdat daar met alle kritiek die te maken is, de geestelijke prediking veiliger is dan waar het gevaar van de uitgedunde paardestaart dreigt”.

Ds. v.d. Brink kan dus hieruit wel afleiden dat het probleem van de federatie niet vastzit op de „mystieke gemeenten” en „de organisatie van Bewaar het Pand”. Of zou hij van mening zijn dat daartoe ook ds. J.H. Velema te rekenen is? Het zou toch wel zeer oppervlakkig zijn indien slechts de „mystieke gemeenten” als zondebok werden aangewezen. Hoewel het beeld dat ds. v.d. Brink heeft van de rechttervleugel als een verzameling van dood-staat-gemeenten ons doet huiveren. Dan zeg ik: hier schrijft iemand die of nooit met deze gemeenten heeft kennis gemaakt of de geestelijke antenne miste voor de geluidsgolven die vanuit die gemeenten worden uitgezonden. De laatste gedachte dringt zich sterk aan mij op bij de lezing van de artikelen van Opbouw.

Deze gedachte wordt alleen nog maar versterkt wanneer men zijn artikel leest over zijn persoonlijke ervaringen in Eindhoven. Wat bleek namelijk? Dat zijn „direkte” preekwijze en zijn „eigentijdse” taal hier geen belemmering vormden voor een goede ingang in de Christelijke Gereformeerde Kerk. Met andere woorden: „Bewaar het Pand-gemeenten! Het is een kwestie van wóorden!”.

Zijn mooiste herinnering is de ervaring van de geestelijke bevrijding van een broeder der gemeente. Afkomstig uit Gameren, „van tussen de grote rivieren”. Hij was groot geworden onder een prediking vol zorg over onze doodstaat. Het behaagde de Heere Zijn Zoon in hem te openbaren. Galaten 1 : 16. Kort daarna ontmoette hij diezelfde Here Jezus Christus in de ontmoeting met de vrijgemaakte zuster gemeente”.

Met andere woorden: Christelijke Gereformeerde broeders en zusters, wat kan u nog bewegen uzelf afzijdig te houden. In de ontmoeting met de Nederlands Gereformeerde Kerken is dezelfde Christus te ontmoeten.

Onze houding ten opzichte van de Nederlands Gereformeerde Kerken.

Terug naar het begin: Is de federatie met de Nederlands Gereformeerde Kerken een „kans” voor ons?

Ik wil mijn persoonlijke beoordeling daarover in een 8-tal punten weergeven.

1. Het gebed van Christus om eenheid in Joh. 17 : 21 is voor ons een gebod. Het moet gehoorzaamd worden en zo mogelijk in de praktijk gekoncretiseerd. Daarbij dient echter wel in acht te worden genomen dat het gaat om de eenheid van degenen die door het apostolisch Woord in Christus geloven zullen. Wat dat geloven betreft: het gaat niet alleen om eenheid in geloofsbelijdenis (als die er al zou zijn) maar ook om fundamentele eenheid in geloofsbelëving! Daarbij dient het eenheidsgebod allereerst van toepassing te zijn op ons eigen kerkverband!
2. De Acte van Afscheiding of Wederkeer beweegt zich in de lijn van Joh. 17 : 21, evenals de oproep van de Generale Synode van 1947.
3. De bezwaren van de Nederlands Gereformeerden tegen het zogenaamde Vrijmakingsgeloof zijn ten dele terecht. De verabsolutering van de eigen Kerk, als Nederlandse bedding van Christus' Kerkvergaderende werk, komt bij ons ook vaak als ongeestelijke trots over. Het maakt overigens op mij weinig indruk. De vraag dient daarbij wel gesteld te worden of de enige oorzaak van de uitstoting van 1968 gelegen is in het feit dat sommigen kontakten zochten met de Gereformeerde Kerken synodaal. Immers in 1962 speelde reeds de kwestie Telder. Wanneer men nu ziet dat de Nederlands Gereformeerden de Dordtse Kerkorde terzijde stelden, ruimte wilden claimen voor ds. Telder, de vrouw in het ambt ter discussie willen stellen, gedachten over kinderkommunie vrijuit gelanceerd worden, dan rijst wel de vraag of men in Vrijgemaakte kring deze ontwikkelingen voorzien heeft en daarom nogal rigoreus tegen de aanstaande buitenverbanders is opgetreden.

4. Het is te waarderen dat uitvoerige samensprekingen hebben plaatsgevonden (en nog!) tussen Deputaten en Commissie, uitmondend in de Gemeenschappelijke Verklaring.

Die Gemeenschappelijke Verklaring komt bij mij echter niet zo overtuigend over bij

- a. „oproep tot geloof en bekering” — „Typisch Christelijk Gereformeerd”
- b. verhouding Wet — Evangelie — aanklagende funktie Wet niet tot recht
- c. ten aanzien van verband geloof en wedergeboorte stellen de Nederlandse Gereformeerden toch met nadruk het geloof voorop!

5. Het is te betreuren dat in de samensprekingen niet een zwaarder aksent is gelegd op de plaatselijke verhoudingen. De uitslag van de enquêtes geeft weinig hoop voor de toekomst. Toch blijkt wonderlijk genoeg op iedere Generale Synode dat de deur wat wijder wordt opengezet. De plaatselijke situatie wordt eigenlijk ondergeschikt gemaakt aan de Generale Synode-besluiten (met uitzondering van 1977 en 1980).

6. Het is zeer de vraag of de toevlucht genomen mag worden tot de konstruktie van een federatie. Dit model is niet ontleend aan de Heilige Schrift maar aan politieke verhoudingen. Of het geoorloofd is via dergelijke konstrukties gestalte te geven aan het eenheidsgebod van Christus lijkt mij twijfelachtig. Dit lijkt op de naambordjes van tegenwoordig waarop in plaats van familie de Kraker te lezen is Jan de Kraker en Johanna Last.

En 1892 dan? Men had toen toch ook A- en B-Kerken? Ik meen dat ook deze konstruktie onze vaders niet heeft behaagd. Het heeft volgens de Nederlands Gereformeerden 30 jaar geduurd voordat de begeerde „eenheid” werd bereikt. Is de Vrijmaking van 1944 echter geen gevolg van de doorwerking van de geestelijke verschillen tussen A- en B-Kerken, die men in 1892 heeft willen wegwerken?

7. Het beeld dat de Nederlands Gereformeerden tekenen van de „rechttervleugel” is een vertekend beeld, ook een onrechtvaardig beeld. De rechttervleugel schijnt volgens deze informatie te bestaan uit een aantal zogenaamde mystieke gemeenten! Achtergebleven op het gebied van de ziele vragen, met hoofdaksent op de doodstaat van de mens. Gemeenten, waarin men niet verder komt dan een bouwen op wat kenmerken en niet op Gods beloften. Ze preken vanuit de verkiesing, vanwege de wedergeboorteprediking wordt de mens teruggeworpen op zichzelf. Ze menen dat eerst de Wet en daarna het Evangelie moet geprekeet worden. De gemeenschap wordt uit het oog verloren en de enkeling staat in het volle schijnwerpers. Men miste het inzicht in de ware aard van de openbare geloofsbelijdenis en de etische vragen komen maar weinig aan bod. De „strategie” van Schilder om deze gemeenten te bearbeiten komt uitgesproken weersinwakkend over. Zo doe men niet in Israël.

8. De Nederlands Gereformeerden zien de drempel van federatievorming al in zicht, hetzij dit baserend op de stand van zaken in de samensprekingen met de Christelijke Gereformeerde Deputaten, hetzij vanuit het visioen. Zij verzoeken ons hun last mee te dragen. Persoonlijk ben ik van mening dat die last niet door onze vaders gedragen kon worden evenmin als door ons. De vraag dringt zich op of 1892 zich zal herhalen. Een eenheid als nu gesmeed wordt is mijns inziens niet begerenswaardig. Het is een kwalijke zaak als er een eenheid geforceerd wordt, die niet wortelt in de plaatselijke kerken. Het rode signaal van de enquêtes schijnt genegeerd te worden.

Toch meen ik dat we vuur in onze boezem nemen door een dergelijke eenheid te smeden.

Een hoopvol teken is overigens nog het merkwaardige feit dat juist in 1982 in het Jaarboek der Christelijke Gereformeerde Kerken sprake is van een totaal andere benadering van 1892 dan in het Opbouw-artikel van drs. H. de Jong.

Er blijkt opnieuw niets nieuws onder de zon te zijn! Wat in 1892 een hoopvol teken was, namelijk de Vereniging, werd door een aantal Christelijke Gereformeerden betreurd, in elk geval niet gewaardeerd als een eenheid die Christus bedoelt in Zijn Hogepriesterlijk gebed (Joh. 17 : 21). Deze totaal tegengestelde waardering moge nog tot bezinning roepen.

Een eventueel niet meegaan in een federatieverband wordt door Opbouw genoemd een „sektarisch gedrag”. Tot een dergelijke onbillijke uitspraak kan men alleen maar komen indien men ervan overtuigd is dat federatievorming haar Bijbelse grondslag vindt in Christus' gebed. Dat is nu juist hetgeen ik op grond van het bestudeerde meen te moeten bestrijden.

Vervolg van pag. 124

Als de apostel zegt, welk een groot zondaar hij was geweest, geeft hij acht op de overvloedige genade in zijn vergeving, waartoe zijn grote schuld gelegenheid gaf: 1 Tim. 1 : 13: „Die tevoren een godslasteraar en een vervolger en een verdrukker was; maar mij is barmhartigheid geschied en de genade onzes Heeren is zeer overvloedig geweest met geloof en liefde, die daar is in Christus Jezus”.

De Zaligmaker wordt hierin verheerlijkt, dat Hij Zich algenoegzaam bewijst om hen te verlossen, die bovenmate zondig waren en zijn; dat Zijn bloed genoegzaam is om de grootste schuld af te wassen; dat Hij bekwaam is de mensen ten uiterste zalig te maken en dat Hij zelfs uit de grootste ellende verlost. Het is Christus grootste eer de grootste zondaren te redden, als ze tot Hem vluchten, zoals het de eer van een dokter is, dat hij de wanhopigste kwalen en wonden geneest.

Als u tot Christus komt, moet u tot Hem komen opdat Hij u beter maakt. U moet komen zoals een zieke tot zijn dokter n.l. met de kwalen en wonden om genezen te worden. Leg al uw goddeloosheid voor Hem open en pleit niet op uw goedheid, maar spreek over uw kwade staat en uw nood daaromtrent. Pleit als David: Vergeef mijn ongerechtigheid, want die is groot.

Jonathan Edwards.

Leven naar Gods wil

7. De geboden en de „tijd”

Ik hoor dat deze en gene de artikelen van de laatste keren wat moeilijk om te verstaan vindt. Ik kan het begrijpen. De stof is niet eenvoudig. Rapporten in grotere kerkelijke gemeenschappen worden meestal niet opgezet door „domme” mensen naar de maatstaf van de theologische wetenschap. En vooral het rapport „God met ons” heeft bepaald geen gemakkelijk te verstane inhoud, noch minder een gemakkelijk te begrijpen achtergrond. Als men werkelijk „eenvoudig” had willen spreken zou dit rapport er wel nooit gekomen zijn! Ik zeg niet dat eenvoudig hetzelfde is als gemakkelijk, maar wel dat de ware wijsheid allereerst voor Gods Woord begeert te bukken. En dat missen we er juist in. Zeker missen we dat als we nog een keer iets zullen zeggen over een bepaalde mening over de Bijbelse geboden, die „het doet” in onze tijd en het leven naar Gods wil mede ondermijnt. En graag wil ik beloven, dat ik het proberen zal om dat zo „eenvoudig” mogelijk te vertolken.

Voor wie er nog iets van weet: het zal nu gaan om het verband tussen de Bijbelse geboden en de situatie waarin ze gegeven zijn. Laat ik het eerst eens zeggen, zoals het in „God met ons” staat: „tenslotte is op te merken, dat ieder Bijbels gebod toegesneden was op een bepaalde historische situatie. In die situatie moest het gebod heilzaam functioneren. Veranderde de situatie, dat zien we al binnen de Bijbel zelf, dat dit aanleiding is tot opheffing, opschorting, wijziging van het gebod”. Ik hoor weer iemand zeggen: dat is me niet duidelijk. Nu dat zal het misschien worden als we een voorbeeld gaan bezien dat in ditzelfde rapport gegeven wordt. Als voorbeeld wordt gegeven het gebod dat in het Oude Testament door God gegeven werd aan Israël om brandoffers en vrede offers te brengen aan de Heere. Welnu, zegt dat rapport: er komt later een situatie dat het gebod niet meer gepredikt wordt. Ik geeft het maar weer even door zoals het staat in het

geschrift zelf: „... als de Israëlieten door hun zondige houding tonen dat bij hen de juiste gezindheid tegenover de Heere ontbreekt, verwerpen de profeten de offercultus in krasse bewoordingen (Hosea 6 : 6, Amos 5 : 22, Jesaja 1 : 11 enz.) De offercultus was bedoeld om uiting te geven aan de liefde tot God en aan de gevoelens van verbondenheid met de gemeente... De profeten moeten nu het volk aanzeggen, dat het zinloos is de offerwetgeving nauwkeurig op te volgen, wanneer uit alles blijkt dat de ware liefde tot God en de naaste niet aanwezig is”.

Het is duidelijk wat hier bedoeld wordt: God gaf Zijn gebod. De bedoeling was dat het uiting zou geven aan de liefde tot God en de liefde tot de naaste. Toen die er in latere tijd niet waren - in de tijd van de profeten dus - is dat gebod tegengestaan. Toen hebben de profeten gezegd: de Heere heeft geen lust meer in offeranden. Zo is het nu met andere Bijbelse geboden ook voor vandaag. Wanneer een gebod „niet heilzaam functioneert” in onze situatie is er aanleiding tot opheffing enz. Anders gezegd: we moeten rekening houden met het verschil in de situatie, waarin het gebod gegeven is en die waarin we het vandaag lezen. En dan zó, dat wanneer in onze omstandigheden dat gebod niet dient tot de liefde tot God en de liefde tot de naaste het voor ons niet geldt. Zo meen ik de bedoeling van dit rapport eerlijk te hebben weergegeven.

Ik meen te moeten zeggen dat op deze wijze toch de Bijbelse geboden zonder meer ondermijnd worden. Niemand zal mogen en kunnen zeggen dat we geen onderscheid moeten maken tussen het gebod en de omstandigheden waaronder het gebod gegeven is. Als de Heere Jezus in de bergrede over het ongeoorloofde van de scheiding tussen man en vrouw in het huwelijk spreekt, anders dan om hoererij, heeft Hij zeer zeker een bepaalde situatie op het oog in die tijd. Maar daarom is dat verbod nog niet tijdgebonden en kunnen we niet zeggen dat het vandaag in onze situatie ineens anders geworden is. Het is trouwens nog de vraag of we de verandering in situatie hier zo geweldig moeten benadrukken. In die tijd gaven mannen gemakkelijk een scheidbrief aan de vrouwen. Tegenwoordig geven ze die heel gemakkelijk aan elkaar. In beide situaties zal het alleen zaak zijn dat het gebod benadrukt wordt.

Spreekt het voorbeeld dat in dit rapport gegeven wordt eigenlijk al niet tegen de hele voorstelling dat, als een gebod niet heilzaam kan functioneren, het dan niet geldt enz.? Immers, zeggen de profeten dat het volk moest afzien van de offerdienst, dat het gebod om te offeren niet meer zou gelden? Dat is bijv. toch wel duidelijk in Hosea 6 : 6. Daar ontdekt de Heere bij het volk het gebrek aan de ware godsvrucht. Nu zegt de Heere: want Ik heb lust tot weldadigheid, en niet tot offer... Dan wil de Heere niet zeggen: ik heb Mijn offerdienst veranderd of afgeschaft. Hij spreekt over het verkeerd offeren van het volk. Ik kan niet laten hier iets van Calvijn aan te halen bij deze tekst: „Dan is het ons duidelijk, dat God de offers, voorzover Hij die heeft voorgeschreven, niet zonder meer versmaadt, maar dat Hij alleen het verkeerd gebruik veroordeelt.” In ieder geval kan toch zeker uit deze ontdekkende prediking van de profeten geenszins de toepassing gehaald worden dat bij verandering van de situatie en bij het niet z.g.n. heilzaam kunnen functioneren van Gods bedoeling van het gebod nu het gebod zelf verdwijnt.

Hoe gevaarlijk deze stelling is blijkt pas goed uit de toepassingen die gegeven worden voor vandaag: Het wordt toegepast op het huwelijk. Wanneer het gebod niet heilzaam functioneert mag men wel uit elkaar. Het wordt - vragenderwijze het is waar, maar dat zegt vaak al veel - ook toegepast op de onderdanigheid van de vrouw aan de man in het huwelijk. Men weet het wel dat in Gods Woord die onderdanigheid - geen slavernij - duidelijk wordt gesteld. Aangehaald worden in „God met ons” Efeze 5 : 22-24, Colossenzen 3 : 18, Titus 2 : 5. Niemand kan er aan ontkomen dat hier zonder meer geboden wordt dat vrouwen aan de mannen onderdanig zullen zijn. Wat zegt nu dit rapport? Dat had Paulus ook geboden aan de slaven in die tijd, zij moesten hun heren onderdanig zijn. Paulus laat op andere plaatsen zien dat toch die slavernij niet naar het Woord van God is. Hij heeft alleen in de situatie van toen de slavernij aanvaard en zo het gebod tot de

slaven laten horen. Het spreekt vanzelf - zo het rapport - dat wij dat niet meer doen in onze veranderde situatie. Zou dan voor de onderdanigheid der vrouw niet hetzelfde gelden?

We gaan nu niet in op wat dit rapport over Paulus en de slavernij zegt, daar zou nog wel heel wat over te zeggen zijn, maar wel zal toch ieder die de achtergronden van Paulus' spreken over de verhouding van man en vrouw vanuit de Schepping kent, direct aanvoelen: deze vergelijking gaat helemaal mank. God Zelf heeft in het begin deze verhouding tussen man en vrouw al zo gesteld en bij alle verschil in de toestand van Paulus' tijd en de onze blijft dat gehandhaafd. Het gaat er hier toch vooral om: wie bepaalt het „hoe” en „wanneer” van het heilzaam functioneren van het gebod?

Dat doet God toch. Dat heeft Hij Zelf gezegd! Het functioneert heilzaam, wanneer het godvruchtig beleefd wordt. Dan blijft het gebod als gebod staan. Dat blijft in alle omstandigheden waar. dan is het in de éne tijd moeilijker dan in de andere tijd. Wie zou dat ontkennen? Hoe moeilijk is het bijv. niet als ieder „staakt”, zoals we dat deze dagen beleven in de onderwijswereld, om een positieve houding te blijven houden. Maar daarom gaat de Heere niet van Zijn geboden af.

Is het dat niet juist dat we ook achter deze redenering zien? Er wordt een weg gebaad naar de aanpassing aan de begeerten van deze tijd. De mens zelf maakt het uit of het gebod voor hem wel heilzaam functioneert. Maar dat heeft met de bedoeling, waarmee God Zijn Wet gegeven heeft niets te maken. Die gaat tegen ons vleeselijk begeren in. Die heeft wel op het oog het ware leven en de ware vrede. Maar die komen niet van onze kant en gaan daarom tegen ons vleeselijk begeren in. Het is o zo gemakkelijk, als in mijn situatie het gebod niet past, om dan te zeggen dat het niet heilzaam functioneert in de gegeven omstandigheden. Daar zijn wij wel toe geneigd. Zo blijft er niets over van alles wat de Heere zegt ten aanzien van het leven naar Zijn geboden, althans zo maken wij er ons vanaf. Zo wordt ook de strijd tegen de geest van de tijd eenvoudig opzij gezet en juist die strijd in de vreze Gods te beleven - ook in de omstandigheden van deze tijd - doet het gebod in de rechte zin „heilzaam functioneren”

D. Slagboom.

Driebergen

Een bekende plaats, gelegen aan de rijksweg en aan de spoorlijn Utrecht-Arnhem. De naam is naar alle waarschijnlijkheid ontstaan door de 3 grote hooibergen, die in het verleden steeds in het dorp stonden. De plaats zelf is één van de mooiste dorpen uit de provincie Utrecht. In het verleden werd zij wel genoemd „de parel van het Stichtse”. In de bossen van Driebergen is het goed toevoelen en van de landelijke omgeving gaat een machtige bekoring uit. Driebergen doet me kerkelijk o.m. denken aan de eerste predikant van onze kerk ds. D. J. van Brummen. Een achtingswaardig man, die de grondslag voor de gemeente van Driebergen heeft gelegd. In zijn eenvoud heeft hij de gemeente gediend en mocht voor velen tot zegen zijn. Naast hem denk ik aan Prof. Wisse. Ook hij heeft vele voetstappen staan in Driebergen en omgeving. Een heel ander persoon dan ds. van Brummen. We zien daarin uitkomen de veelvoudige wijsheid van God. Wisse stond in het kerkelijke leven vooraan en heeft gestreden op verschillende fronten. Met zijn prediking en niet te vergeten zijn tijdredes heeft hij menigeen mogen dienen. In onze kerk en daarbuiten. Van overleden en nog levende predikanten heb ik vele keren gehoord: „Wisse heeft ons preken geleerd”. Vandaag staan velen op een afstand van Wisse. Wisse heeft zijn tijd gehad, zegt men. Fouten en gebreken, die deze man zeker had, worden dik onderstreept. Zelf geloof ik, werd er in onze kerken nog maar gepreekt in de geest van Wisse. Mijns inziens zou het er wel anders toegaan en wel een kracht zou er van onze kerken uitgaan.

In zijn memoires komt een bijlage voor van Ds. L.S. den Boer. Hij schrijft daar: „Hij, n.l. Wisse, leerde ons, dat God niet alleen het huis schoonmaakt, maar ook meubileert. D.w.z. als God een mens wederbaart dan wordt hij niet alleen gereinigd van de zonde, maar God Drieënig komt er Zelf inwonen. Hij heeft ons

laten zien het „statelijke” maar ook het „standelijke” leven en dan de wisselingen in het laatste. Hoe nodig, dat onze studenten zulk een geestelijke opleiding krijgen, waardoor ook de verschillende zielevragen niet hooghartig als 17de eeuws of verouderd worden gekwalificeerd, maar waar lust en liefde gekweekt wordt, om straks de gemeente in te gaan, gewapend met een rijke geestelijke ervaring”.

In het bekende Driebergen nu was er zaterdag 20 november een appèldag. Georganiseerd door de Sliedrechtse jeugdvereniging. De plaats van samenkomst was „Het grote Bos”, gelegen aan de Arnhemsebovenweg. Een pracht gelegenheid midden in het bos. Zeer vele jongeren, gekomen uit verschillende streken, hebben aan de oproep gehoor gegeven. Het contact was fijn. Met aandacht werd er geluisterd naar de onderwerpen. Het thema was: „grenzeloos...”. Ds. v.d. Weerd sprak over: „grenzeloze macht” en Ds. Vlietstra over: „Gods grenzeloze overwinning”.

„Grenzeloze macht” van de mens-gericht op de mens, die denkt, dat er voor hem geen grenzen zijn aan zijn macht. De mens streeft er naar alles te beheersen. Daarnaast Gods grenzeloze macht, gericht op de almacht van God, in Zijn besturing van deze wereld en van de ganse mensheid.

„Gods grenzeloze overwinning”. Gericht op Gods heilsplan, Zijn redding en liefde, dus het werk van God in de mens. Dit uitgewerkt in de „gevolgen” daarvan voor de mens, voor de mensheid en daarbij betrokken de gevolgen in de toekomst.

In de middagvergadering werd door een forum ingegaan op de ingediende vragen. Tevens lieten enkele Sliedrechtse jongeren een goed declamatorium horen.

De opening en sluiting werd verzorgd door de predikant van Sliedrecht-Centrum. Met dankbaarheid en genoegen kan op deze dag terug gezien worden. Een aanwezige predikant zei: „zo kan het gelukkig ook nog”. En terecht gezegd!

Van harte hoop ik, dat die dag tot zegen mag zijn voor onze jongeren. Voor hun persoonlijke leven. Voor hun staan in kerk en maatschappij.

Voor een jeugd, die in de geest van zaterdag, bezig wil zijn, kunnen we respect hebben. Het is ook jeugd, dat niet betreden padjes wil gaan, maar wil gaan in het spoor van Schrift en belijdenis. Een jeugd, die niet vraagt naar allerlei nieuwe snufjes van welke aard ook, maar die leven wil bij de schatten, die God aan Zijn kerk heeft gegeven. Die nog luisteren wil naar bekering en geloof. Naar levensreiniging en heiliging. Naar het werk Gods voor en in de mens. Een uit de tijd zijnde jeugd dus. Beslist niet! Een jeugd, die staat in de wereld van 1982 en ook zo gezien en ook zo benaderd wordt, wat ook zaterdag duidelijk bleek. Om hun vragen, werd niet heengegaan. Trouwens op de beide sprekers na werd het forum gevormd door leden van de jeugdvereniging.

De zang was ook goed. De oude psalmen blijken nog niet af-tans te zijn. En de kleding? Die was gelukkig nog zo, gelijk we gewend zijn en wat de jongens en ook de meisjes zelf willen. Een „tuttig” gezelschap was het niet! Een stukje gereformeerde levensstijl werd gezien. Een fijne groep „Bewaar het Panders”? Christelijke gereformeerde jongeren waren het. Jongeren van vandaag waren samen, maar niet loslatend de kerk van gisteren. Dat allen, door Gods genade leven bij en zich inzetten voor waartoe Judas in zijn brief opwekt n.l. te strijden voor het geloof, dat eenmaal de heiligen overgeleverd is. Een bekwaam exegeet uit het verleden vermeldt hier van: „De geadresseerden moeten vasthouden aan het Evangelie, zoals het hun gepredikt is, naar zijn wezenlijke zin en naar zijn eisen van een rein God vruchtig, ingetogen leven en zich wachten voor de dwaalleer en het goddeloos leven der bedriegelijke in de gemeente binnengedrongen bedriegers”.

M.C. Tanis.

De Kerk geloven ?

Ds. A. van der Kooij, om-Herv. predikant Woerden, stuurde het volgende artikel ter opname in ons blad.

Er wordt heden ten dage nogal eens nadruk daarop gelegd, dat we meer „kerkelijk” moeten denken.

Zit er geen gevaar in ?

Als we ons nog weten te herinneren dat „Klare wijn” ter Hervormde Synode met **algemene stemmen** ter publicatie werd aangenomen, een „eer” die óók ten deel viel aan het Rapport-Schriftgezag bij de Gereformeerde (gemoderniseerde) kerken, dan kan men „z’n hart wel vasthouden” bij dat stimuleren van „kerkelijk” denken !

Kwam er na de Hitler-tijd niet iets op van „de Kerk zegt”, en dat gezèg realiseerde zich dan door middel van „kansel-boodschappen” (de eigenlijke kansel-boodschap is het Evangelie, naar luid van ’s Heeren opdracht), of door, als bij „nieuwe kerk-orde” der N.H. Kerk, van het „belijden der Kerk” tevens te spreken in plaats van de **belijdenis** der Kerk, waaraan die Kerk zich dus te houden heeft in getrouwheid aan haar historisch, door de Reformatie bepaald, karakter.

Er komt bij dat: liet de Franse tijd ons de **Konings-figuur**, de Duitse tijd schijnt ons de **Leiders-idee** te hebben nagelaten, speciaal op kerkelijk terrein (zoals het pleegt te gaan: na aan-val van buiten af-val van binnen), gaan we nu in de richting van een „kerkelijk” denken onder het **primaat van een Leiders-figuur** ?

Er verschijnt binnenkort een derde druk, derde uitgave, van „De belijdenisgeschriften van de Nederlandse Hervormde Kerk” (1e uitgave 1957, 2e uitgave 1966).

Herzieningen brachten verbeteringen aan, doch wat er van te denken dat men nu, in de derde uitgave van dat genoemde werkje, als artikel 9 van de belijdenis der 12 artikelen te lezen krijgt, en dat om te dienen als de **OFFICIËLE TEKST**: „ik geloof de heilige katholieke Kerk” ? !

Is dat niet een beetje koren op de molen der oecumenische unionisten ?

De nieuwe uitgave dan is een **resultaat van samenwerking** van Hervormde, Gereformeerde en Christelijk Gereformeerden theologen en neerlandici, zoo gewerd mij een bericht.

„Ik geloof de heilige katholieke Kerk”.

Men geeft daarbij wel een toelichting, máár, als deze zinsnede telkens, iedere Zondag, der Gemeente zal worden voor-gelezen, kan dat niet betekenen, althans in het effect, iedere zondag een theelepeltje oecumenè ? !

Calvijn (Institutie I V, I, 2) schrijft: „Wanneer wij in de artikelen des geloofs belijden te geloven een kerk”, (Latijn: „nos credere Ecclesiam”), dan wil hij daar geen woordje „in” vóór hebben („in een kerk”), en hij betuigt voorts dat **katholiek of algemeen** op de éénheid der ware Kerk wijst! Dus wel Griekse tekst-lezingen van dit kerk-artikel. Gods uitverkorenen, zo betoogt dan ook Calvijn, vormen „één lichaam”, d. i., in waarheid één geworden”.

Er valt dus nadruk op de éénheid der ware Kerk, is het dan juist om nu te gaan vertalen en te gaan lezen: „ik geloof de Kerk”; „ik geloof de heilige katholieke Kerk”?

Het lijkt mij onmiskénbaar dat met zulk een formulering (te starten dan in 1982, of 1983) de **suggestie gewekt wordt dat de „Kerk” een geloofwaardig instituut is, en dat we háár hebben te geloven** !

Rome kent een kerk-geloof, is het ten onzent niet zó, dat **Gods Woord als geloofwaardig** dient erkend en ook als zodanig ons wordt aangediend?

We meenden er goed aan te doen deze waar-schuwendende stem op deze wijze door te geven.

B.

Over: Alle Begrip te boven 2e stuk

De uitgever schreef het volgende voorwoord:

Deze geschiedenis begint in het meest afgelegen hartje van Shropshire op een plaats genaamd Pulverbach. Het ligt onder aan de rug van de Longmynd. Zoals in deze heidevelden op een hete zomerdag soms een brand uitbreekt zonder verklaarbare oorzaak, zo hebben in de dagen van Napoleon bepaalde mensen van die plaats plotseling verbazingwekkende ervaringen van een godsdienstig karakter opgedaan.

De eerste die aangeraakt werd was een ruw boerenmeisje, genaamd Sukey Harley. En zoals vonken van een heidebrand worden meegevoerd door de wind en in andere plaatsen vuur ontsteken, zo verspreidden de vonken van ware godsdienst zich over het leven van anderen. Het vuur werd aangestoken in de pastorie in de nabijheid. Dominee Gilpin behoorde tot een beroemde familie wegens haar vroomheid. Er was een

Gilpin, die bekend was geweest als de „Apostel van het Noorden”. Hij was nauwelijks ontsnapt aan het einde van een martelaar, door de vroegtijdige dood van „Bloedige” Mary. Een andere Gilpin was onder het leger van Puriteinse dienaren, die op de Zwarte Bartholomeusdag, 1662, uitgedreven werden in de wildernis. Maar deze Gilpin nu werkte in de tredmolen van formele godsdienst en het was onder zijn dochters dat de levend-makende vonk werd ontstoken.

Er begonnen dingen te gebeuren. Andere levens werden geraakt. Twee van hen waren kunstenaars, een hunner was een franse aristocraat. Hij zag een gezicht van Christus in zijn woning te Londen en mogelijk volgde hij later Huntington als pastor op. De andere kunstenaar, een diaken in dezelfde kerk, was gewoon om door het land te reizen om in aanzienlijke families onderwijs in kunst te geven. Hij onderwees ook het kleine gezelschap van gelovigen te Pulverbach, maar niet in kunst. Er was ook de zoon van een predikant, ook dienaar evenals zijn vader. Hij bevond dat de nieuwe wijn niet in oude zakken wilde gaan en eindigde als dienaar van een gering conventikel in de stad waar hij vroeger de Dominee was! Dan was er de vrolijke en zorgeloze Bengaalse officier, die een dodelijke ziekte nodig had om hem tot zijn zinnen te brengen.

Voorvallen als deze werden neergeschreven door de Gilpins en anderen. Zij waren op verschillende tijden in de negentiende eeuw gedrukt; er zijn in het geheel elf boeken. De schrijfster en haar echtgenoot bezochten het nietige gehucht van Shrophire en onderzochten de omtrek, op zoek naar aanvullende sprokkelingen van informatie, die zij op bekwame wijze verweven heeft met uittreksels uit de boeken, op zodanige wijze, dat het een verbonden geschiedenis vormt.

Uit historisch oogpunt bevat dit boek een klein facet van de geringe herleving van godsdienstige ervaring, die was begonnen met de bediening van William Huntington. In werkelijkheid was het onder de leden van de kudde van **kolensjouwers**, dat deze gelovigen in Shropshire anderen vonden met ervaringen, gelijk aan die van henzelf. Zij vormden geen denominatie, maar waren er tevreden mee enkel Christenen te worden genoemd.

Onder het leiderschap van eenvoudige ververs als William Gadsby en John Kershaw kwamen er in bepaalde streken van het land vergaderingen tot stand op dezelfde wijze als te Pulverbach. Hoewel deze gelovigen hoofdzakelijk gevonden werden onder de armsten, was er altijd een klein aantal van de aanzienlijken. Evenals er in de gemeente van Huntington lords en ladies waren, zo waren er onder de pastors ten minste drie, William Tiptaft, Frederick Tryon en J.C. Philpot, die evenals Bernard Gilpin zich onttrokken hadden aan de bediening in de Kerk van Engeland. De beweging verkreeg stuwkracht en heeft stand gehouden tot de tegenwoordige tijd en telt nu ongeveer vierhonderd samenkomsten, overal in het land verspreid. Men zegt, dat deze mensen nog hetzelfde soort van godsdienst waarden als die te Pulverbach kwam.

De uitgevers van dit boek zijn ervan overtuigd, dat het in de tegenwoordige tijd van bijzondere waarde zal zijn. De laatste jaren hebben doen zien een wijdverspreide opleving van belangstelling in de leerstellige zijde van de religie. Mensen zijn bezig tot de Bijbel terug te keren. de geschriften van de Reformatoren en de Puriteinen worden verkocht als paper-backs. Er zijn Calvinisten in onze universiteiten. Er scheen iets in beweging, maar nog zonder tastbare resultaten. Het lijkt bijna of we het einde van een begin hebben bereikt. Menigeen scheen als honden te zijn, die het spoor bijster zijn en vragen: „waarom gaan we hier vandaan?” Het is een axioma, dat gezond Christendom bestaat uit leer, ervaring en beoefening. Religie moet gaan van het hoofd naar het hart en van het hart naar de hand. Het is wat betreft het **verkrijgen van de leer in het hart** dat dit boek van waarde mag blijken. Het is niet mogelijk te lezen wat deze gelovigen in het begin van de negentiende eeuw onder-vonden, zonder dat iemand zijn eigen godsdienst onderzoekt. Sommigen, die tegenwoordig volkomen tevreden zijn met de godsdienstige opvattingen die zij hebben, mogen bij het lezen van dit boek bevinden dat zij slechts kinderen in het Christendom zijn. Zij mogen er zelfs toe worden gebracht te onderzoeken of zij in het geheel iets weten van godsdienst met een waar hart!

Het gebruikte materiaal voor dit boek bracht enkele moeilijke problemen mee. Ten eerste, er was de **wijdlopiegheid** van deze mensen. Dan was er de **overeenkomst** tussen vele van de beschreven ervaringen. Dit heeft geleid tot een gelijkheid van uitdrukkingen in hun geschriften. Het kon aan huidige lezers haast worden vergeven, wanneer zij de gevolgtrekking hadden gemaakt, dat het geloof dat in dit boek getekend wordt afhing van een zekere **fraseologie** en dat **ervarings-gods-dienst** het geheel van het Christendom is. Door een oordeelkundig besnoeien van bijvoegelijke naamwoorden, door de invoering van een beschrijvende methode en door rangschikking van de verschillende uittreksels zo, dat zij een verbonden geheel uitmaken, heeft de schrijfster, naar wij geloven, een boek geleverd, dat in een leesbare vorm bewaarde wat van waarde was.

De uitgevers waren er van het eerste ogenblik af, dat zij hun ogen op dit manuscript wierpen, van overtuigd, dat het op een aantrekkelijke wijze moest worden geproduceerd. Waar er bepaalde lezers zijn, die wegens hun belangstelling voor de onderhavige zaak het boek zouden willen kopen, wat het formaat ook zij, het is duidelijk dat het onder het gewone publiek meer goed zou doen als het een behagelijk kleed had. Het is bij het maken van het boek, met het oog er op, dat het zou leven voor de gewone lezer, dat we aan L.F. Lupton opdracht gegeven hebben voor het maken van vier en twintig illustraties.

Het boek verscheen in 1964. De tweede editie kwam in 1965 en de derde in 1967, die in mijn bezit is. Hoeveel drukken er daarna verschenen zijn is mij niet bekend. Maar het is wel duidelijk dat dit boek een goede ingang gevonden heeft.

Mijn dochter M.C.A. Sommer-Blom te Salford, Ontario, Canada kreeg van de uitgever het recht om het boek in onze taal te publiceren. De uitgever schreef haar dat de schrijfster gedurende een lange periode gebrekkig is geweest en tenslotte helemaal blind werd en dat zij in de herfst van 1980 is weggenomen om met de Heere te zijn.

N.B. Aangezien ik de belangen van deze uitgave behartig wil ik graag bestellingen aannemen. Ook van wederverkopers.

B.

Voor de jeugd

Het Zonnekind 47.

„Toen zeide Simson van henlieden: Ik ben ditmaal onschuldig van de Filistijnen, wanneer ik aan hen kwaad doe. En Simson ging heen en ving driehonderd vossen; en hij nam fakkelen, en keerde staart aan staart, en deed een fakkel tussen twee staarten in het midden; en hij stak de fakkelen aan met vuur en liet ze lopen in het staande koren van de Filistijnen; en hij stak in brand zowel de korenhopen als het staande koren, zelfs tot de wijngaarden en olijfbomen toe.”

Richt. 15 : 3-5.

Simson stootte dus zijn neus toen hij zijn vrouw wilde bezoeken en zijn schoonvader ontmoette. Dat laatste verhinderde hem de ontmoeting.

Het voorstel dat zijn schoonvader deed was beledigend voor Simson en niet alleen voor hem.

Want hij wilde dat hij genoeg nemen zou met haar jongere zuster. Die schoonvader dacht bepaald dat hij dit wel regelen kon. Want Simson was immers maar een Israëliet, iemand van dat volk dat nog steeds door de Filistijnen overheerst werd. En dan moesten de Israëlieten, dus ook Simson het maar nemen zoals de vijanden het voorschreven. Het aanvaarden van dit voorstel zou in principe een nederlaag voor Simson betekenen en ook voor zijn volk. Ja erger nog, ook voor de God van dat volk. Want dan deelden voor de zoveelste keer de Filistijnen de lakens uit, daar zij immers „heersten over het volk.”

En nu was Simson door God geroepen om richter te zijn van het volk Israël. Het was beloofd dat hij „beginnen zou Israël te verlossen”. En daarom kon Simson deze belediging niet nemen, ja daarom mocht hij dit niet doen. Want als hij dit gedaan had, was hij aan zijn roeping niet getrouw geweest. Daarom zeide hij: Ik ben ditmaal onschuldig

aan de Filistijnen, wanneer ik aan hen kwaad doe."

We zien door dit alles heen dat er toch een scheidslijn loopt tussen Israël en Filistijnen, dat is tussen het oude bondsvolk en de heidenen, of om het nog nader te zeggen: tussen de kerk en de wereld. Een scheidslijn die door de HEERE Zelf getrokken is. Want Hij heeft de Israëlieten afgezonderd van de wereld en het apart gezet in de wereld. En al was het nu dat de Israëlieten vanwege hun zonden door de HEERE overgegeven werden in de handen van de vijanden dat wiste toch die scheidslijn niet uit. Die bleef bestaan.

De Filistijnen hebben dat nooit begrepen, doch Simson heeft het wel zo gezien, waarom hij zich geroepen gevoelde om zijn richterlijke taak nu te gaan verrichten.

Zo als de verhoudingen toen lagen zo liggen ze nu nog. Want er loopt ook nu nog een scheidslijn tussen de kerk en de wereld. Een lijn die door de HEERE Zelf getrokken is. Want God heeft een ieder die gedoopt is van de wereld afgezonderd, in de wereld apart gezet. Of het zo gezien wordt is een andere zaak, doch dat neemt de werkelijkheid niet weg.

We moeten helaas ook nu konstateren dat de kerk zo vaak in de voetsporen van de wereld gaat, net als Israël in de dagen van de Richteren. Men verlaat dan God en vraagt niet naar Zijn gebod. Doch een ieder doet dan wat goed is in zijn ogen. Met als gevolg dat de kerk door de wereld overheerst wordt.

De wereld ziet het natuurlijk zo niet. Die heeft voor de kerk alleen maar verachting over. Wat zou men in de kerk willen. Het is maar een kleine hoop, een verachte minderheid. Die kan men wel de wetten voorschrijven, en die heeft de kerk dan ook maar te gehoorzamen. Haar zelfstandigheid wordt daardoor ondergraven. Dit doet de kerk aan de leiband van de wereld lopen en dan al verder van God af. O zeker, men klaagt wel en men zucht wel dat de wereld zo de overhand heeft gekregen in de kerk, doch het is al met al nog een houdbare zaak. Men past zich steeds weer aan en geeft ook steeds weer toe. Je kunt je alleen nog afvragen: Waar moet het naar toe? De door God getrokken lijn wordt schier niet meer gezien. De Filistijnen vervullen ook nu het land.

Simson, de richter kreeg dit te zien. Wordt het door ons ook nog gezien? Wordt het door ons nog aangevoeld dat het ten diepste gaat niet om de kerk als zodanig, maar dat het gaat om de ere Gods, daar Zijn geboden worden overtreden?

Als de HEERE niet voor Israël had ingestaan, het was in de Filistijnen opgegaan en daardoor als volk ten onder gegaan. Als de HEERE ook nu niet voor Zijn kerk zou instaan, zij zou in de wereld opgaan en met de wereld ten ondergaan. Doch gelukkig is God alle eeuwen door. Dezelfde. Hij heeft altijd voor Zijn kerk ingestaan en zal dat ook nu doen. Want uiteindelijk geeft niet de wereld de toon aan, maar God, de HEER' regeert

In het licht van het bovenstaande zijn de woorden van Simson te begrijpen en is ook zijn daad te begrijpen, die in het vervolg beschreven wordt. Want dat is ten diepste een richterlijke daad. God handelt door de daden van Simson als Rechter. Hij ging met Zijn oordelen door het land der Filistijnen om uiteindelijk Israël te verlossen uit hun hand, dat was geen verdienste van Israël doch enkel genade. God gaat ook nu met Zijn oordelen door de wereld om uiteindelijk de kerk te verlossen. Dit is door de kerk niet verdiend, doch dat is enkel genade.

Wie dat mag verstaan, zegt:

*Zijn doen is enkel maiesteit
Aanbiddelijke heerlijkheid
En Zijn gerechtigheid onendig.*

Hoe?

„En Simson ging heen en ving driehonderd vossen; en hij nam fakkelen, en keerde staart aan staart en deed een fakkel tussen de twee staarten in het midden; en hij stak de fakkelen aan met vuur, en liet ze lopen in het staande koren der Filistijnen; en hij stak in brand zowel de korenhopen als het staande koren, zelfs tot de wijngaarden en de olijfbomen.”

De schrijftcritici menen hier een vette klui gevonden te hebben voor hun schrijftkritiek. Want ze zeggen dat er nog nooit zoveel vossen bij elkaar gezien zijn, en te geloven dat één man ze gevangen heeft en met die dieren heeft gedaan zoals Simson deed, is gewoon een belachelijke zaak.

Zo probeert men het Woord van God onge-

loofwaardig te maken. Doch dat zijn listen van de duivel, waarin al heel veel mensen terecht gekomen zijn. Men haalt dan voor de bijbel de schouders op. De meeste verhalen die er in staan kunnen niet echt gebeurd zijn. Het zijn fantastische verzinsels. Een dwaas is hij die er nog geloof aan hecht. Op deze wijze probeert de duivel de bijbel te verwijzen naar het museum van oudheden en ongeloofwaardigheden.

Het ongeloof in Gods Woord heeft de wereld van oude tijden af al overheerst. En het dringt ook iedere keer weer de kerken binnen en de verslagenen daar zijn helaas ook velen.

Heel geleerde mensen in de kerken gaan daarin voor. De schrijftkritiek in het jaar 1982 is echt niet nieuw. Men begint nooit met de hele bijbel ineens over boord te zetten, doch dat gaat tekst voor tekst, bladzijde voor bladzijde om tenslotte alleen de kافت nog maar over te houden.

Het is misschien niet eens een overbodige vraag hoevelen er onder ons nog zijn die de bijbel van kافت tot kافت als het Woord van God aanvaarden. Menigeen zou raar kijken als hij het getal zag, juist onder de jonge mensen, die in de strikken van de schrijftkritiek gevangen zitten, en de bijbel in zijn geheel op de duur de rug toekeren.

Nu moet voorop gezegd worden, dat met het ongeloof moeilijk te redeneren is. Het ongeloof overtuigen is een menselijk onmogelijke zaak. Doch getuigen moet men daarom wel. Wie gelooft in het wonder heeft met deze mededelingen in de bijbel niet de minste moeite. Volgens Joz. 19 : 42 en Richt. 1 : 35 ligt er in het stamgebied van Dan (waar Simson vandaan kwam) een plaats die Saälabbim of Saälbim heet, en dat betekent: Plaats der vossen. Een bewijs dat daar toentertijd veel vossen voorkwamen. En daar we hier met een Godsoordeel te doen hebben, is de HEERE dan niet machtig om al die vossen naar Simson te doen komen, net als dit eenmaal gebeurde toen Noach alle dieren in de ark moest vergaderen. Ze werden gewoon door de Heere gestuurd. En als de HEERE zo ook de vossen naar Simson heeft gestuurd dan is het vangen daarvan ook geen probleem geweest.

De harten der koningen zijn in de hand des HEEREN als waterbeken en Hij neigt ze tot al wat Hij wil. Als Hij koningen kan laten doen wat Hem behaagt, zou Hij vossen dan niet kunnen laten doen wat Hem behaagt?

Wat is de HEERE toch machtig! Onthoudt dat jongens en meisjes! Vergeet dat niet, ouderen! Hij kan ook jullie hart neigen tot de vreze Zijns naams. De dichter van Ps. 86 : 6 bad daarom. Doen jullie dat ook wel eens? Je kunt er alleen maar goed mee wezen. Als je zo'n hart hebt, heb je God aan je kant en dan heb je niets te vrezen. Ook niet in het jaar 1982, waar we de laatste maand al weer van zijn ingegaan. Doch ik moet weer gaan eindigen.

Julie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

ZONNEHUISKALENDER 1983

De Zonnehuiskalender 1983 is weer verschenen. Evenals in voorgaande jaren is het opnieuw een bloemenkalender.

Onder het motto „BLOEMENPRACHT IN ZONNIG DECOR” ontvangt men voor de prijs van slechts f 5,— een zeer aparte kunstkalender, waarvan de zes illustraties voor deze editie werden vervaardigd door de kunstenares ANGELA DE VREDE.

De kalender is inderdaad een decoratief sieraad aan de wand. In zachte tinten tonen de aquarellen planten en bloemen, die we niet in onze tuinen en parken maar in de vrije natuur langs wegen en in velden tegen komen.

Om verschillende redenen is het de moeite waard deze kalender aan te schaffen.

Naast het decoratieve valt ook de bruikbaarheid van de kalender op; het calendarium is zeer duidelijk en biedt ruimte om allerlei aantekeningen op te maken.

Bovenal betekent het aanschaffen van deze kalender het steunen van de arbeid van de Vereniging „Het Zonnehuis” ten bate van de langdurig zieke en gehandicapte medemens.

Als u per giro wilt bestellen, betaalt u, inclusief de portokosten, f 9,25 per kalender *).

Giro 359 7 667 t.n.v. de Vereniging „Het

Zonnehuis” te Utrecht, onder vermelding „toezending kalender 1983”.

Gezien de hoge portokosten is het kopen van deze kalender bij een van de plaatselijke verkoopadressen aan te bevelen. Mocht u willen weten of er in uw woonplaats een dergelijk adres is, belt u dan even het Centraal bureau: telefoon 030 - 71 49 27, toestel 11.

Tenslotte een goede tip: deze kalender is zeer geschikt om kado te doen.

*) Tussentijdse verhogingen van de P.T.T. voorbehouden.

Oranjekalender 1983

Met instemming van de Koninklijke Familie geeft Pro Juventute thans zijn 36e kalender uit.

Deze Oranjekalender verschijnt ten bate van het werk voor jeugd en gezin. Onder het motto: GEEF DE JEUGD EEN KANS.

Verdere bijzonderheden met betrekking tot de ORANJEKALENDER 1983:

— Exclusief, want verscheidene foto's zijn „particulier bezit” en nog niet eerder gepubliceerd.

— Nieuw is dat in deze kalender bij het calendarium ruimte is uitgespaard voor het maken van aantekeningen.

— Voor relaties in het buitenland komt er weer een Oranjekalender uit met een viertalig calendarium: Frans, Duits, Engels en Spaans. De onderschriften van de foto's zijn in het Engels.

— Verkrijgbaar bij alle Verenigingen Pro Juventute/Stichtingen voor Jeugd en Gezin en het landelijke besteladres à f 9,— (verzendkosten f 3,— extra): Kalender-aktie Pro Juventute - Postbus 29 - 3632 ZR Loenen aan de Vecht, telefoon (02943) 3082. Postgiro 51 74 00 te Amstelveen.

B.

Van Hoytema kalender 1983

Uitgave van A.G. Schoonderbeek, Jordaan 40, 1251 PD Laren N.-H.

Hier vindt men een afbeelding uit deze kunstkalender en die spreekt voor zichzelf. De schilder naar wie deze kalender is genoemd leefde van 1863 - 1917. De kalender spreekt nog van zijn werk. Dat de kalender er zeer goed verzorgd uitziet en dat er alle zorg aan besteed is, is duidelijk. Zij is zeker een sieraad aan de wand. Zij is uitgevoerd in vierkleuren-offset op formaat 45 x 21 cm. De prijs is f 22,90.

Boekbespreking

100 portretten van godgeleerden in Nederland uit de 16e, 17e, 18e eeuw

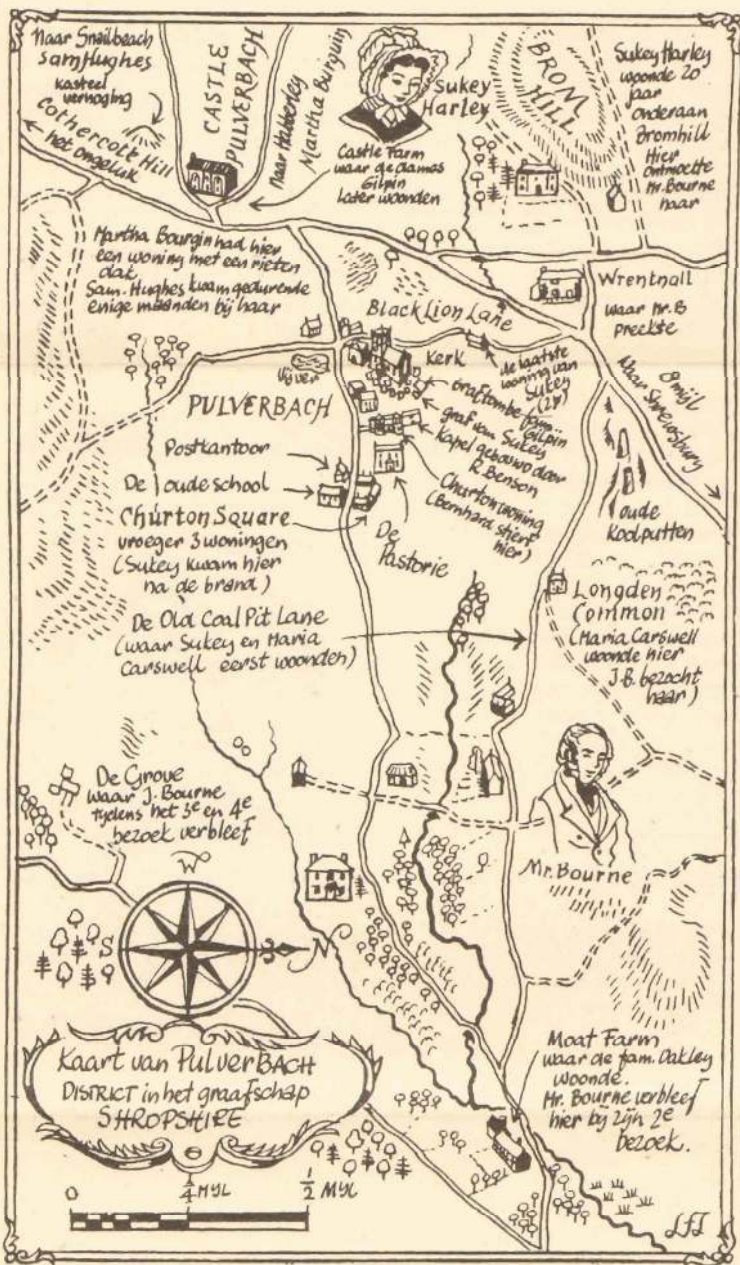
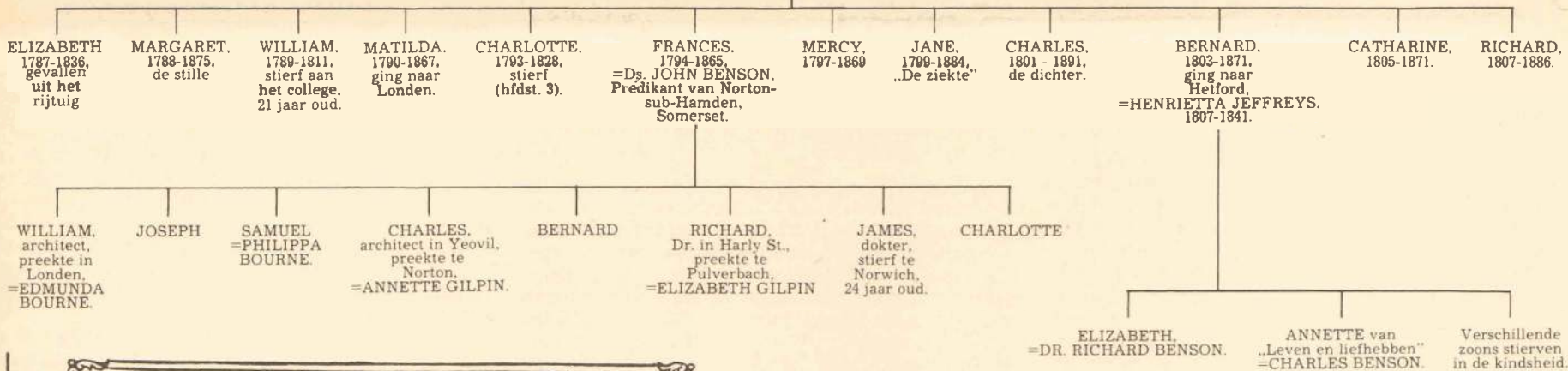
Uitgave van den Hertog b.v.
Houten / Utrecht

Het jaar 1982 is voor deze uitgeverij een

Er is een keuze gemaakt, het pretendeert dus geen volledigheid. Wel is getracht om de bekendste predikanten zoveel mogelijk op te nemen. Van sommige belangrijke oude schrijvers, zoals J. van Lodenstein en B.

- Reformatie in Nederland tot de Synode van Dordrecht in 1618 - 1619;
- Rond de Dordtse Synode;
- Voetianen en Coccejianen;
- De achttiende eeuw.

B.

Aanmeldingen dienen te worden gericht aan:
Opleiding onderwijzer(es) en kleuterleidster
„De Driestar”, Ronsseweg 557, 2803 ZL
Gouda. Tel. 01820 - 26233.